L'Empordà més kitsch, el que no surt a les postals, convertit en un còmic de terror sobrenatural

El dibuixant Toni Benages-Gallard i el periodista figuerenc Ricard Martín Cortada han fet tàndem per primer cop per donar vida a L'altre Empordà (Finestres), un relat fantàstic que reivindica els escenaris més populars i pertorbadors de la comarca

La mare del dibuixant i il·lustrador Toni Benages-Gallard (Badalona, 1970), de 83 anys, no és gaire amant del còmic sobrenatural i de terror. Així que, després de llegir la primera pàgina de l'última creació del seu fill, no se'n va estar d'etzibar-li: "No m'agradarà". Al cap de dos dies, però, va arribar la salvació en forma de sentència definitiva: "És una animalada això que has fet, però m'ha enganxat i no he pogut deixar-lo". Amb aquest termòmetre del tot fiable, que també va corroborar el seu pare, ha començat a caminar un dels còmics catalans més sorprenents dels últims temps, que ofereix una visió estripada, i potser més realista, tot i fer-ho a partir d'un relat "fantàstic i de terror amb passatges excepcionals", de l'Empordà i alguns dels seus personatges, desmuntant la mirada mitificada i edulcorada que s'ha instaurat com a marca oficial. L'altre Empordà. Horror folk a la Costa Brava (Finestres), que té com a llavor una notícia macabra succeïda fa anys en un cementiri de Catalunya, és la primera obra conjunta de Toni Benages-Gallard i el periodista Ricard Martín Cortada (Figueres, 1977), qui, per cert, s'estrena en el gènere. Tots dos van passar pel Museu de l'Empordà dissabte passat per parlar-ne, davant un públic molt col·laboratiu, amb M. Mercè Cuartiella i Joan Manuel Soldevilla, comissaris de l'exposició D'Empúries a Spiderman. Narratives gràfiques a la perifèria, que es pot veure fins al 10 de gener.

L'altre Empordà és un còmic netament empordanès que recorre múltiples localitzacions dels anys 90 a la comarca, entre les quals "llocs divertits i pertorbadors" com l'antiga llar d'infants Ramon Reig, el Quixots o el bar El Punki que hi havia a la plaça del Sol de Figueres, però Ricard Martín, "com a natiu aborigen insider" i guionista de la història, també va escollir indrets estèticament kitsch com Empuriabrava o Santa Margarita, que és "el nostre petit Benidorm". Tots aquests llocs "ens permeten passar a una realitat rònega i paral·lela", de la qual, va admetre, es va adonar de gran. "Són un bon recordatori que no tot seran restaurants i marisqueries superpijas de Cadaqués per als de l'Eixample", va assegurar. Això ho ha aconseguit plasmar a la perfecció Toni Benages amb el seu treball, qui, va confessar, cada projecte és diferent, cosa que l'immunitza davant l'avorriment. En aquest cas, ha optat per explosions de color en les seqüències més oníriques molt apreciades pels assistents. L'artista va assegurar que havia pres com a referència els còmics dels anys 50 «amb colors molt plans i picats, molt forts», que casaven amb el comportament dels personatges, una mica passats de voltes. "M'ho he passat molt bé experimentant", va assegurar el dibuixant. Per la seva part, Ricard Martín va avalar-lo reconeixent que "era l'única i sensata línia possible i més quan un paio (ell) et diu que has de dibuixar una noia que cau per una escletxa a l'infern o un Josep Pla demoníac que el cremen mentre li ballen una sardana al voltant".

Una de les pàgines del còmic on es veu a un Josep Pla desaforat. / Toni Benages / Ricard Marín

La trama de L'altre Empordà arrenca amb la Berta i en Marc, dos adolescents que pateixen les conseqüències d'un ritual involuntari celebrat la nit de Sant Joan en un cementiri de l'Alt Empordà. Un primer petó furtiu obrirà una escletxa a l'infern i marcarà el començament d'una aventura trepidant pels escenaris més decrèpits de l'Empordà. El fet que Ricard Martín porti més de vint-i-cinc anys fora de Figueres l'ha ajudat a prendre distància i, tot i no ser un relat autobiogràfic, inclou pinzellades d'elements personals. "Amb aquest temps, les coses que has viscut ja són durícies i agafes el que narrativament penses que funcionarà millor", va admetre. Malgrat donar-li indicacions vagues sobre com havien de ser els personatges, Martín es va sorprendre de com «s'assemblaven al que jo havia pensat i a certes inspiracions de la vida real». Entre aquests, a Petete, «patrimoni d'una generació», segons Soldevilla, un personatge que va existir realment i entorn del qual circulen tot de llegendes urbanes, no confirmades, sobre la seva possible mort. La versemblança s'estén en alguns dels escenaris de la història, com l'estació de trens de Portbou, que podria donar per a un còmic nou, o el bar El Punki, que Benages va revelar que era el bar El Paso de Badalona. De fet, la seva Badalona l'ha inspirat molt, "una Badalona grisa, visualment dura, amb molta droga corrent per les cantonades i la indústria ensorrant-se fins que ens hem convertit en una espècie de Chiqui Park".

Autors: Toni Benages / Ricard Martín

Editorial: Finestres

Pàgines: 102

Preu: 22 euros

"La història d'aquest còmic funciona també sense referents", reconeixia M. Mercè Cuartiella. Tot i això, el pes dels mites de l'Empordà hi és, "però mirats des d'uns filtres diferents", puntualitzà Soldevilla. Segons va confessar Ricard Martín, quan era jove tot aquest material empordanès "em semblava un rotllo", però ara li ha donat molt de joc i, fins i tot, s'ha animat a "pervertir el Crist de la Tramuntana" de Carles Fages de Climent. "És un còmic iconoclasta, però també de reivindicació", va corroborar Soldevilla. Una reivindicació d'aquell Empordà de la infància en el qual "molts dels llocs turístics cutres eren assequibles; ara ja s'ha construït un mur de contenció de turistes forrats de pasta que puguin pagar 150 euros per un menú degustació", va admetre Martín, bon coneixedor del tema com a periodista especialitzat en gastronomia.

Notícies relacionades

La presentació del còmic al Museu de l'Empordà amb els autors, Joan Manuel Soldevilla i M. Mercè Cuartiella. / Cristina Vilà

D'altra banda, Ricard Martín va reconèixer que molts dels referents que ell tenia dins el gènere del terror -Pesadilla en Elm Street, l'univers audiovisual de Stephen King, així com també els còmics dels anys 80 com El Víbora i "el seu esperit de carrer"- els comparteix amb Benages qui va confessar que, en aquesta col·laboració, "m'he deixat anar amb pocs complexos perquè el guió m'ho permetia i perquè m'ho volia passar molt bé i ho he fet".

Subscriu-te per seguir llegint

Font de l'article: https://www.emporda.info/cultura/2026/11/24/lemporda-mes-kitsch-no-surt-postals-convertit-comic-terror-sobrenatural-136543320.html